

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2012, sp. zn. 5 Tdo 666/2012, ECLI:CZ:NS:2012:5.TDO.666.2012.1

Číslo: 38/2013

Právní věta:

Jednočinný souběh trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby § 240 tr. zákoníku a poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku je vyloučen.

Skutková podstata trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku je ohledně zkrácení cla subsidiární ke skutkové podstatě trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku, a proto se použije jen, nemá-li čin pachatele znaky trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku. Z tohoto důvodu, jestliže zkrácení cla nedosáhlo většího rozsahu, posoudí se jednání pachatele směřující ke krácení finančních prostředků, které tvoří příjem souhrnného rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem (konkrétně cla), jako trestný čin poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 2 tr. zákoníku, neboť následek, resp. účinek u tohoto trestného činu není vyjádřen žádným kvantitativním hlediskem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.10.2012

Spisová značka: 5 Tdo 666/2012

Číslo rozhodnutí: 38

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Poškození finančních zájmů Evropských společenství, Zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby

Předpisy: § 240 tr. zákoníku
§ 260 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 9. 2010, sp. zn. 48 T 3/2009, byl obviněný J. H. uznán vinným ze spáchání ad I.1., 2. výroku rozsudku dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve

stadiu pokusu (bod 2.41, 2.43, 2.44, 2.45, 2.47, 2.48) zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tr. zákoník“) podle § 21 odst. 1, § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku a ad II. trestným činem porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák. (zákona č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále jen „tr. zák.“), obviněná R. H. byla uznána vinnou ad I.1. výroku rozsudku zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, obviněný Ing. D. P. Q. byl uznán vinným ad I. 2.21. až 2.64. výroku rozsudku dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stadiu pokusu (bod 2.41., 2.43., 2.44., 2.45., 2.47., 2.48.) zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, podle § 21 odst. 1, § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku a ad II. trestným činem porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., obviněný L. Ch. byl uznán vinným ad I. 2.11. až 2.64. výroku rozsudku dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stadiu pokusu (bod 2.41., 2.43., 2.44., 2.45., 2.47., 2.48.) zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, podle § 21 odst. 1, § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, obviněná P. K. byla uznána vinnou ad I. 2.36. až 2.64. výroku rozsudku dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stadiu pokusu (bod 2.41., 2.43., 2.44., 2.45., 2.47., 2.48.) zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, podle § 21 odst. 1, § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, obviněný Pa. K. byl uznán vinným ad I. 2.39. až 2.49. výroku rozsudku dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stadiu pokusu (bod 2.41., 2.43., 2.44., 2.45., 2.47., 2.48.) trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zák., § 8 odst. 1, § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zák., obviněný Č. K. byl uznán vinným ad I. 2.4., 2.36. až 2.40., 2.49. výroku rozsudku trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zák. a ad II. trestným činem porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst.1, odst. 2 písm. a) tr. zák., a obviněný M. R. byl uznán vinným ad I. 2.50. až 2.64. výroku rozsudku trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zák.

Za tyto trestné činy byl obviněný J. H. odsouzen podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku, k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání osmi (8) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou, a dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Obviněný Ing. D. P. Q. byl odsouzen podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku, k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi (7) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, a dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Obviněná P. K. byla odsouzena podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání šesti (6) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byla zařazena do věznice s dozorem, a dále jí byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a rovněž ochranné opatření zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Obviněný L. Ch. byl odsouzen podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání šesti (6) let a šesti (6) měsíců pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, a dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a rovněž ochranné opatření zabránění věci nebo jiné majetkové hodnoty

Obviněný Pa. K. byl odsouzen podle § 148 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání tří (3) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, a dále mu byl uložen trest

propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a rovněž ochranné opatření zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty

Obviněný Č. K. byl odsouzen podle § 148 odst. 3 tr. zák., za použití § 35 odst. 1 tr. zák., k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří (3) let a šesti (6) měsíců pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, a dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Obviněný M. R. byl odsouzen podle § 148 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání tří (3) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem.

Obviněná R. H. byla odsouzena podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání šesti (6) let, pro jehož výkon byla zařazena do věznice s dozorem, a dále jí byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Oproti tomu byl obviněný J. H. podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby v bodech 2.49. až 2.55., čímž měl spáchat dílčí útoky pokračujícího trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák., obviněný Ing. D. P. Q. byl podle § 226 písm. c) tr. ř. zproštěn obžaloby v bodech 2.1. až 2.20. a podle § 226 písm. b) tr. ř. byl zproštěn obžaloby v bodech 2.49. až 2.51., 2.54. až 2.55., čímž měl spáchat dílčí útoky pokračujícího trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák., obviněná P. K. byla podle § 226 písm. c) tr. ř. zproštěna obžaloby v bodech 2.1. až 2.35. a podle § 226 písm. b) tr. ř. byla zproštěna obžaloby v bodech 2.49. až 2.51. a 2.54. až 2.55., čímž měla spáchat dílčí útoky pokračujícího trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák., a podle § 226 písm. c) tr. ř. byla zproštěna obžaloby v bodě obžaloby II.1. až 75., čímž měla spáchat trestný čin porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák., obviněný L. Ch. byl zproštěn obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř. v bodech 2.1. až 2.10. a podle § 226 písm. b) tr. ř. byl zproštěn obžaloby v bodech 2.49. až 2.51. a 2.54. až 2.55., čímž měl spáchat dílčí útoky pokračujícího trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák., obviněný Pa. K. byl podle § 226 písm. c) tr. ř. zproštěn obžaloby v bodech 2.1. až 2.38. a 2.53. až 2.69. a podle § 226 písm. b) tr. ř. byl zproštěn obžaloby v bodech 2.49. až 2.51., čímž měl spáchat dílčí útoky pokračujícího trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák., obviněný Č. K. byl podle § 226 písm. c) tr. ř. zproštěn obžaloby v bodech 2.1. až 2.3., 2.5. až 2.35., 2.41. až 2.48., 2.53. až 2.69. a podle § 226 písm. b) tr. ř. byl zproštěn obžaloby v bodech 2.49. až 2.51., čímž měl spáchat dílčí útoky pokračujícího trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák., a obviněný M. R. byl podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby v bodech 2.54. až 2.55., čímž měl spáchat dílčí útoky pokračujícího trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), odst. 4 tr. zák.

Vrchní soud v Praze, který projednal jako soud odvolací odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem a obviněných J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch., Pa. K., Č. K., M. R. a R. H. proti uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 9. 2010, sp. zn. 48 T 3/2009, rozhodl rozsudkem ze dne 29. 8. 2011, sp. zn. 3 To 36/2011, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. ohledně obviněného J. H. a podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. u obviněných Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch., Pa. K., M. R. a R. H. napadený rozsudek nalézacího soudu v celém výroku o trestu zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že

obviněného J. H. při nezměněném výroku o vině zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, dílem dokonaným, dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 k § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, a trestným činem porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1, odst. 2

písm. a) tr. zák. odsoudil podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání sedmi (7) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, a dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Obviněného Ing. D. P. Q. při nezměněném výroku o vině zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, dílem dokonaným, dílem ve stádiu pokusu podle § 21 odst. 1 k § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, a trestným činem porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák. odsoudil podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku, za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku, k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání šesti (6) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, a dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a rovněž ochranné opatření zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty

Obviněnou P. K. při nezměněném výroku o vině zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, dílem dokonaným, dílem ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 k § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, odsoudil podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání pěti (5) let, pro jehož výkon byla zařazena do věznice s dozorem, a dále jí byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a rovněž ochranné opatření zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty

Obviněný L. Ch. byl při nezměněném výroku o vině zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, dílem dokonaným, dílem ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 k § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku, odsouzen podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání pěti (5) let a šesti (6) měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s dozorem, a dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a rovněž ochranné opatření zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Obviněný Pa. K. byl při nezměněném výroku o vině trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zák., dílem dokonaného, dílem ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 tr. zák. k § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zák., odsouzen podle § 148 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou (2) let, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti (5) let. Dále mu byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty a ochranné opatření zabrání věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Obviněný M. R. byl při nezměněném výroku o vině trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a), c) tr. zák. odsouzen podle § 148 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvou (2) let, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti (5) let.

Obviněná R. H. byla při nezměněném výroku o vině zvláště závažným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku odsouzena podle § 240 odst. 3 tr. zákoníku, za použití § 58 odst. 1 tr. zákoníku, k trestu odnětí svobody v trvání tří (3) let, jehož výkon jí byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání pěti (5) let. Dále jí byl uložen trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Podle § 256 tr. ř. bylo odvolání obviněného Č. K. zamítnuto jako nedůvodné.

V ostatních výrocích zůstal napadený rozsudek nalézacího soudu nezměněn.

Proti uvedenému rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 8. 2011, sp. zn. 3 To 36/2011, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 9. 2010, sp. zn. 48 T 3/2009,

podal dovolání především nejvyšší státní zástupce z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a to v neprospěch obviněných J. H., Ing. D. P. Q., L. Ch., P. K. a M. R., dále podali obviněný J. H. prostřednictvím obhájce JUDr. V. F. dovolání z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. a obviněný Ing. D. P. Q. prostřednictvím obhájce Mgr. U. S. a obviněný L. Ch. prostřednictvím JUDr. L. P. dovolání, oba z důvodů uvedených v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, jemuž bylo dovolání obviněných J. H., Ing. D. P. Q. a L. Ch. doručeno ve smyslu § 265h odst. 2 tr. ř., uvedl, že Nejvyšší státní zastupitelství již svůj postoj k rozhodnutím učiněným ve věci vyjádřilo prostřednictvím dovolání nejvyššího státního zástupce, podaného dne 7. 12. 2011 u Nejvyššího soudu v neprospěch obviněných.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve v souladu se zákonem zkoumal, zda není dán některý z důvodů pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř., a na základě tohoto postupu shledal, že dovolání ve smyslu § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. jsou přípustná, byla podána osobami oprávněnými (§ 265d odst. 1 písm. a/, b/, odst. 2 tr. ř.), řádně a včas (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.) a splňují náležitosti dovolání. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vymezených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda obviněnými a nejvyšším státním zástupcem vznesené námitky naplňují jimi tvrzené dovolací důvody, a shledal, že dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. byly uplatněny jednotlivými dovolateli alespoň zčásti v souladu se zákonem vymezenými podmínkami. Následně se Nejvyšší soud zabýval opodstatněností podaných dovolání a dospěl k závěru, že jak dovolání obviněných, tak dovolání nejvyššího státního zástupce jsou zjevně neopodstatněná.

Nejvyšší státní zástupce s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu podal dovolání proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 8. 2011, sp. zn. 3 To 36/2011, který rozhodl jako soud odvolací v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 48 T 3/2009, v neprospěch obviněných J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch. a M. R., ve kterém především uvedl, že pokud se týká rozsudku nalézacího soudu, tento se blíže nezaobíral návrhem státní zástupkyně kvalifikovat jednání obviněných v bodu I. výroku o vině i podle § 260 tr. zákoníku. Státní zástupkyně v odvolání namítala, že pokud jde o bod I. výroku o vině nalézacího soudu, jednání zde popsané pod body I./2.51. až 2.64., které bylo spácháno po 1. 7. 2008, naplňuje i znaky skutkové podstaty zločinu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 2, odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, resp. u obviněného M. R. znaky trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 129a odst. 2, odst. 4 písm. c) tr. zák. K bodu II. výroku o vině rozsudku nalézacího soudu potom státní zástupkyně uvedla, že zde uvedené jednání mělo být posouzeno jako přečin porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 261 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, neboť se jedná o kvalifikaci pro obviněné příznivější. Odvolací soud k těmto námitkám státní zástupkyně pouze stručně uvedl, že k naplnění zákonných znaků trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku nedošlo. Dokazování totiž bylo vedeno pouze ke zjištění, zda obvinění naplnili zákonné znaky trestných činů, pro které bylo zahájeno trestní stíhání, a nikoliv trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku, resp. podle § 129a tr. zák., a to především ve vztahu k subjektivní stránce tohoto trestného činu. S naznačenými právními názory soudů nižších stupňů se však podle nejvyššího státního zástupce nelze zcela ztotožnit. V rámci jednání v bodech I. 2.51. až 2.64. obvinění zajišťovali a dojednávali dovoz zboží z Číny a Vietnamu a následně celnímu úřadu předkládali padělky faktur s nižšími cenami, čímž v konečném důsledku zkrátili clo o celkovou částku 1.191.172 Kč. Při zkrácení cla vybíraného na vnějších hranicích členských států Evropské unie jsou vedle sebe odděleně porušeny jednak finanční zájmy Evropských společenství a jednak toho kterého členského státu. Pokud není clo řádně či dokonce vůbec vyměřeno a uhrazeno, má to za důsledek snížení celkového objemu povinných plateb plynoucích do příslušného rozpočtu jak Evropských společenství, tak České republiky. Za takové situace je nutné v trestně právním smyslu jednání pachatele, který svým cíleným jednáním krátí svoji celní povinnost, posoudit jako jednočinný souběh

trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku (resp. § 148 tr. zák.) a poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku (resp. poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 129a tr. zák.), neboť pouze taková paralelní aplikace obou kvalifikací poskytuje rovnocennou ochranu fiskálním zájmům jak Evropské unie, tak i České republiky. Popsané trestné činy nejsou v poměru speciality ani subsidiarity, neboť poskytují ochranu různým individuálním zájmům. Vyloučena je rovněž faktická konzumpce. Jednočinný souběh nevylučuje skutečnost, že se jedná o trestný čin pokračující, trvající nebo hromadný. Soudy nižších stupňů se tak dopustily nesprávného právního posouzení věci, když neposoudily jednání obviněných J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch. a M. R., popsané v bodu I./2.51. až 2.64. výroku o vině rozsudku nalézacího soudu jako jednočinný souběh dvou trestných činů, a to zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku (resp. podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a/, c/ tr. zák.) a poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 2, odst. 4 písm. a), c) tr. zákoníku (resp. poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 129a odst. 2, odst. 4 písm. a/, c/ tr. zák.), ale pouze jako trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 tr. zákoníku (resp. podle § 148 odst. 1, odst. 3 písm. a/, c/ tr. zák.).

Za tohoto stavu nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit s ohledem na ustanovení § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř., za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř., zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 8. 2011, sp. zn. 3 To 36/2011, a to ve vztahu k obviněným J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch. a M. R., v části, kterou byl stran obviněného J. H. podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. a stran obviněných Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch. a M. R. podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušen ve výroku o trestu rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 9. 2010, sp. zn. 48 T 3/2009, a bylo podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu v daném rozsahu rozhodnuto, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále postupoval podle § 265l odst. 1 tr. ř. a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Obviněný Ing. D. P. Q. ve své replice ze dne 27. 12. 2011 k dovolání nejvyššího státního zástupce uvedl, že pokud jde o rozsah rozsudku napadeného dovoláním nejvyššího státního zástupce, dovolatel poukazuje na obsah odůvodnění napadeného rozsudku s tím, že odvolání (správně dovolání) Nejvyššího státního zastupitelství považuje za nedůvodné a navrhuje, aby jej Nejvyšší soud podle § 265j tr. ř. zamítl s tím, že dále trvá na svém dovolání ze dne 14. 11. 2011.

Nejvyšší soud především považuje za nutné uvést, že odvolací soud reagoval na odvolací námitky státní zástupkyně tím, že uvedl, že nedošlo k naplnění všech znaků uvedené skutkové podstaty zločinu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 2, odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, event. § 129a odst. 2, odst. 4 písm. c) tr. zák. Celé trestní řízení bylo vedeno za účelem zjištění, zda obvinění naplnili znaky skutkové podstaty trestných činů, pro které bylo trestní stíhání zahájeno, nikoli trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 2, odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, event. § 129a odst. 2, odst. 4 písm. c) tr. zák. To se týká především naplnění subjektivní stránky tohoto trestného činu, tedy úmyslu pachatelů předvídaného ve zmíněném ustanovení, a to rovněž i ve vztahu k datu 1. 7. 2008. Proto se ani odvolací soud s návrhem státní zástupkyně neztotožnil (srov. str. 20 odůvodnění rozsudku odvolacího soudu).

Z předloženého spisového materiálu bylo Nejvyšším soudem zjištěno, že státní zástupkyně až bezprostředně před skončením dokazování, tj. u hlavního líčení konaného ve dnech 12. a 13. 8. 2010, navrhla, aby obvinění J. H., Ing. D. P. Q., P. K., M. R., L. Ch. a Pa. K. byli upozorněni, že jejich jednání by bylo možné posoudit jako trestný čin poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 1, odst. 4 písm. c) tr. zákoníku, v dřívější úpravě § 129 (správně § 129a) tr. zák. (srov. č. l. 15.295 spisu). Státní zástupkyně tak učinila v době, kdy téměř všechny

důkazy již byly provedeny, obvinění k možné nové právní kvalifikaci nebyli vyslechnuti, když jejich výslech ani nebyl státní zástupkyní navrhován. Státní zástupkyně na podporu svého návrhu pouze předložila tabulku vyhotovenou Celním úřadem Chomutov vyčísľující úniky cla rozdělené na Českou republiku a Evropskou unii (srov. č. l. 15.953 a násl. spisu), kterou nalézací soud provedl jako důkaz, avšak předchozí hlavní líčení byla vedena podle obžaloby na trestné činy zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 tr. zák. a porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou podle § 124 tr. zák., kdy obviněným byla přičítána celá výše způsobených úniků na dani z přidané hodnoty a na cle, nikoliv částka rozdělená na Českou republiku a Evropskou unii.

Nejvyšší státní zástupce ve svém mimořádném opravném prostředku argumentoval, že je možný jednočinný souběh trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku (resp. podle § 148 tr. zák.) a poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku (resp. § 129a tr. zák.), neboť nejsou v poměru speciality ani subsidiarity ani faktické konzumpce. Trestný čin poškození finančních zájmů Evropských společenství původně podle § 129a tr. zák. byl do dříve platného a účinného trestního zákona zařazen novelou provedenou zákonem č. 122/2008 Sb. a později byl jen s drobnými úpravami převzat i do trestního zákoníku. Tento trestný čin reflektuje mezinárodní závazky České republiky, a to zejména Úmluvu EU o ochraně finančních zájmů Evropských společenství ze dne 26. 7. 1995 /41995A1127(03)/, Protokol uzavřený na základě čl. K.3 Smlouvy o Evropské unii k Úmluvě EU o ochraně finančních zájmů Evropských společenství ze dne 27. 9. 1996 (41996A1023) a Druhý protokol k Úmluvě EU o ochraně finančních zájmů Evropských společenství ze dne 19. 6. 1997 /41997A0719(02)/.

Z hlediska řešení vztahu obou zmíněných trestných činů je obecně jednočinný souběh trestných činů vyloučen v případech, kdy je tu poměr speciality (*lex specialis derogat legi generali*), poměr subsidiarity (*lex primaria derogat legi subsidiariae*), faktická konzumpce (*lex consumens derogat legi consumatae*) nebo jde o pokračování v trestném činu, trestný čin hromadný nebo trvající.

Z těchto obecně vymezených případů vyloučení jednočinného souběhu přichází podle Nejvyššího soudu v úvahu především poměr subsidiarity, a to vzhledem k tomu, že ustanovení § 240 tr. zákoníku postihuje jednání, které ohledně vyměření a výběru cla a z tohoto hlediska i případného zkrácení takového cla předchází vlastnímu následnému odvodu části cla, které je příjmem Evropské unie, byť je zde situace komplikována ještě tím, že trestný čin poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 1 je dokonán už v okamžiku, kdy jeho pachatel zde popsáním jednáním přinejmenším vytvoří možnost (tj. umožní), aby posléze nastal poruchový následek (tj. nesprávné použití..., zadržování... prostředků, zmenšení... zdrojů a pod.), aniž k takové poruše došlo. Tím je úprava primárního trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku doplňována o další typy jednání, které obecně mohou vést ke zkrácení příjmů rozpočtu Evropské unie.

V poměru subsidiarity jsou ustanovení trestního zákona určena k ochraně těchto společenských vztahů, je-li účelem jednoho z těchto ustanovení (subsidiárního) pouze podpůrně doplnit ochranu, kterou poskytuje ustanovení primární. Je-li čin trestný podle ustanovení primárního, v daném případě se jedná o ustanovení § 240 tr. zákoníku (resp. podle § 148 tr. zák.), ustanovení subsidiární, tj. § 260 tr. zákoníku (resp. § 129a tr. zák.), se neužije, neboť povaha a závažnost činu jsou v tomto případě již plně vystiženy kvalifikací podle ustanovení primárního (srov. Novotný, O. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 6. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 338 až 339.). U primárního ustanovení jsou znaky subsidiárního ustanovení (např. A, B, C) doplněny o znak nebo znaky další (např. A, B, C + D, popř. i E). U primární skutkové podstaty, která má více znaků, je tedy obsah pojmu širší, avšak okruh konkrétních případů sem spadajících je nutně menší čili rozsah pojmu je užší (v posuzovaném případě se týká pouze cla jako jednoho, byť velmi důležitého, z příjmů rozpočtů Evropské unie). Takový poměr je buď výslovně v zákoně vyjádřen, nebo vyplývá ze znaků trestného činu, jako je tomu v posuzovaném případě. Přitom není možno vycházet jen z objektu, jak

činí v dovolání nejvyšší státní zástupce, ale je třeba přihlížet i k jiným znakům skutkové podstaty, zejména přihlížet náležitě i ke stránce objektivní, pokud posuzované trestní normy zahrnují totéž jednání z různých hledisek. Přitom není na překážku, jestliže subsidiární ustanovení je v některém směru užší než primární, je-li v jiném směru širší. Důsledky poměru speciality a subsidiarity jsou stejné, a proto je někdy poukazováno na to, že toto rozlišování je zbytečné. Subsidiarita nejvýše specialitu doplňuje (srov. Solnař, V. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia 1972, s. 327 a 330; stejně i Solnař, V., Fenyk, J. Císařová, D. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Nakladatelství Orac, 2003, s. 404 a 407 až 408). V obou případech se užije toho ustanovení, u něhož obsah pojmu je širší a rozsah pojmu užší, tedy ustanovení, jež lépe vystihuje daný případ i povahu a závažnost trestného činu (§ 39 odst. 1, 2 tr. zákoníku) a jímž druhé ustanovení (obecné, resp. podpůrné) je konzumováno. Platí to však při naprosté shodě zaměření normy primární a subsidiární. Je-li, resp. musí-li být za takové situace použita kvalifikace primární, kvalifikace subsidiární se souběžně nepřičítá (srov. Kratochvíl, V. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 400.).

Podle platného znění trestního zákoníku se trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 1 tr. zákoníku dopustí ten, kdo vyhotoví, použije nebo předloží nepravdivé, nesprávné nebo neúplné doklady nebo v takových dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslující údaje vztahující se k příjmům nebo výdajům souhrnného rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem anebo takové doklady nebo údaje zatají, a tím umožní nesprávné použití nebo zadržování finančních prostředků z některého takového rozpočtu nebo zmenšení zdrojů některého takového rozpočtu, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. Stejně bude podle § 260 odst. 2 tr. zákoníku potrestán, kdo neoprávněně zkrátí nebo použije finanční prostředky, které tvoří příjmy nebo výdaje souhrnného rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem. Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu. Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy Evropské unie, nebo c) způsobí-li takovým činem značnou škodu. Neoprávněně zkrácení je jakékoli protiprávní jednání pachatele, v důsledku něhož se sníží finanční prostředky, které tvoří příjmy některého z evropských rozpočtů, anebo k těmto příjmům vůbec nedojde. Neoprávněně použití je jakékoli protiprávní jednání pachatele, v jehož důsledku nastaly výdaje z některého z evropských rozpočtů na účely, na něž nebyly určeny. Jak vyplývá z důvodové zprávy k § 129a tr. zák. (nově § 260 tr. zákoníku), Česká republika se ve Smlouvě o přistoupení k Evropské unii ze dne 16. 4. 2003 zavázala přistoupit k Úmluvě o ochraně finančních zájmů Evropských společenství. Přestože v uvedené úmluvě se mluví o podvodu poškozujícím finanční zájmy Evropských společenství, má jednání v ní vymezené spíše charakter porušení hospodářské disciplíny než podvodu v našem pojetí, neboť ve všech případech není vyžadován ze strany pachatele podvodný úmysl – tj. již od počátku úmysl někoho oklamat nebo využít jeho omylu. Trestný čin poškozování finančních zájmů Evropských společenství postihuje dva základní typy jednání, a to především v odstavci 1 § 260 tr. zákoníku postihovanou úmyslnou manipulaci s doklady, která vede ke škodlivému následku spočívajícímu v nesprávném použití finančních prostředků nebo zadržování finančních prostředků buď ze souhrnného rozpočtu Evropských společenství nebo z některého rozpočtu spravovaného Evropskými společenstvími nebo jejich jménem, anebo ke snížení příjmů některého takového rozpočtu. „Dokladem“ se v tomto případě rozumí jakákoli listina, jejíž předložení je zapotřebí pro účely získání finančních prostředků z rozpočtu Evropských společenství nebo rozpočtů spravovaných Evropskými společenstvími nebo jejich jménem. Může se tak jednat např. o žádost o poskytnutí dotace, žádost o platbu, čestné prohlášení (např. o bezdlužnosti vůči veřejné správě či ve vztahu k veřejné podpoře), podklady k veřejné zakázce nebo o výpis z obchodního či trestního rejstříku apod. Podle odstavce 2 § 260 tr. zákoníku je sankcionováno neoprávněně nakládání s prostředky těchto rozpočtů, ať už na

straně výdajů či příjmů. V oblasti výdajů je tak postihováno zejména neoprávněné přisvojení si, použití nebo zadržování dotací a podpory ze strany strukturálních fondů, a rovněž neposkytnutí informací se stejnými následky. Podvodným jednáním na straně příjmů je zejména nedovolené snížení prostředků v souhrnném rozpočtu Evropských společenství či v rozpočtech spravovaných Evropskými společenstvími nebo jejich jménem. Příjmy se pak rozumí dvě kategorie vlastních příjmů rozpočtu Evropských společenství, a to cla z obchodu se třetími zeměmi vybraná podle společného celního tarifu a poplatky uvalené na obchodování se třetími zeměmi v rámci společné zemědělské politiky, popřípadě příspěvky a další poplatky v rámci společné organizace trhů s cukrem.

Především je třeba zdůraznit, že uvedený trestný čin vychází ze situace, že Evropská unie je založena na volném pohybu zboží. Členské státy Evropské unie tvoří celní unii, v jejímž rámci je více celních území nahrazeno jedním celním územím. V celní unii se zrušují cla mezi zeměmi, z nichž se celní unie skládá (nebo alespoň pro obchod s výrobky pocházejícími z těchto zemí), a stejná cla jsou používána každým členským státem při obchodu se zeměmi mimo unii. Vzhledem k tomu, že Česká republika je jako člen Evropské unie i součástí celní unie Evropské unie, je třeba na jejím území uplatňovat v oblasti celnictví přímo aplikovatelné předpisy Evropské unie (dříve Evropských společenství), včetně společného celního tarifu.

Zabýváme-li se tedy vztahem zmíněného trestného činu podle § 260 tr. zákoníku k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku (dříve vztahem trestného činu podle § 129a tr. zák. k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 148 tr. zák.), je třeba v návaznosti na to uvést, že clo je povinná platba stanovená právními předpisy, odlišná od daní a poplatků a vybíraná v přímé souvislosti s dovozem nebo vývozem zboží. Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní zákon“), a navazující celní sazebník ve formě nařízení vlády původně upravovaly placení cla. Po vstupu České republiky do Evropské unie byl celní sazebník zrušen a celní zákon novelizován tak, že nyní upravuje již jen v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění (kompletně zrušeno k 23. 6. 2013), jež bylo nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex) – účinnost od 24. 6. 2008, k částečnému provádění srov. čl. 188. právní vztahy vznikající při výkonu veřejné správy v oblasti dohledu nad mezinárodním obchodem Evropské unie, a dále některé právní vztahy v oblasti celnictví, pokud nejsou upraveny závaznými předpisy Evropských společenství (srov. § 1 celního zákona), které se nyní bezprostředně uplatní i z hlediska případného zkrácení cla ve smyslu § 240 odst. 1 tr. zákoníku. Bezprostředně závaznými předpisy Evropských společenství jsou zejména:

Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 (2913/92/EHS) ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, publikované v Úředním věstníku ES L 302 19. 10. 1992, s. 1 až 50 (kompletně zrušeno k 23. 6. 2013), jež bylo nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex) – účinnost od 24. 6. 2008, k částečnému provádění srov. čl. 188;

Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 (2454/93/EHS) ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 (2913/92/EHS), kterým se vydává celní kodex Společenství, publikované v Úředním věstníku ES L 253, s. 1 až 776;

Nařízení Rady (EHS) č. 918/83 (918/83/EHS) ze dne 28. března 1983 o systému Společenství pro osvobození od cla, v platném znění, které bylo zrušeno dne 31. 12. 2009 (CELEX 32009R1186);

Nařízení Rady (EHS) č. 3330/91 (3330/91/EHS) ze dne 7. listopadu 1991 o statistice obchodu se zbožím mezi členskými státy, v platném znění, které bylo zrušeno dne 31. 12. 2004 (CELEX

32004R0638);

Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 (2658/87/EHS) ze dne 23. července 1987 o sazební a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění.

Nejvyšší státní zástupce v podaném dovolání dovozuje, že vzhledem k tomu, že po vstupu do Evropské unie se Česká republika podílí na tvorbě vlastních zdrojů rozpočtu Evropské unie tím, že vybírá clo, jehož větší část (75 %) představuje zdroj příjmů Evropské unie, měla by tato část být vyňata z trestního postihu podle § 240 tr. zákoníku a měla by spadat pod trestný čin poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku. Základním argumentem tu je podle názoru nejvyššího státního zástupce skutečnost, že při zkrácení cla vybíraného na vnějších hranicích členských států Evropské unie jsou vedle sebe odděleně porušeny jednak finanční zájmy Evropské unie (dříve Evropských společenství) a jednak finanční zájmy toho kterého členského státu, který clo v daném případě vybírá. Pokud totiž není clo řádně či dokonce vůbec vyměřeno a uhrazeno, má to za důsledek snížení celkového objemu povinných plateb plynoucích do příslušného rozpočtu jak Evropské unie, tak České republiky. Na podporu tohoto názoru dále nejvyšší státní zástupce uvedl, že předmětem ochrany trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku je zájem státu na správném vyměření daně, cla a dalších povinných plateb, z nichž je financována činnost státu, krajů, obcí a jiné činnosti ve veřejném zájmu. Postihuje jednání pachatele, v důsledku něhož je mu jako povinné osobě v rozporu se zákonem vyměřena nižší platba, než jaká měla být vyměřena a zaplacená, nebo k vyměření této platby nedojde. Naproti tomu předmětem ochrany trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku je ochrana fiskálních zájmů Evropské unie (dříve Evropských společenství).

K tomu považuje Nejvyšší soud za nutné uvést, že aniž by chtěl zpochybňovat posledně uvedený závěr, že objektem trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku je ochrana fiskálních zájmů Evropské unie, nemůže souhlasit s tím, že ustanovení § 240 tr. zákoníku poskytuje ochranu jen finančním zájmům České republiky a nikoli při postihu zkrácení cla i ochranu finančním zájmům Evropské unie. Pro takový závěr není opora v dikci ustanovení § 240 tr. zákoníku, který hovoří obecně o zkrácení cla a nikoli o zkrácení cla, jen pokud jde o část cla vybíranou ve prospěch státu - České republiky (k takové úpravě nedošlo ani v souvislosti s přijetím zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a to i když v té době již platila zmíněná úprava, podle níž 75 % vybíraného cla je po jeho vybrání odvedeno jako příjem Evropské unie). Nelze totiž přehlédnout, že clo jako jednu platbu vyměřují a vybírají podle shora uvedených přímo použitelných předpisů Evropské unie členské státy (tedy i Česká republika), jejichž celní správa stojí mimo společnou regulaci Evropské unie (srov. zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, který s účinností od 1. 1. 2013 je nahrazen zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky). Zkrácení cla i v rozsahu, ve kterém je příjmem Evropské unie, se navíc dotýká zájmu každého členského státu Evropské unie, a to nejen z titulu jeho členství, ale i vzhledem k tomu, že z rozpočtů Evropské unie jsou zase zpětně poskytovány finanční prostředky jednotlivým členským státům. Nelze tedy popsaný mechanismus příjmů a výdajů Evropské unie chápat bez ohledu na tuto skutečnost.

Zkrácením cla se podle ustálené judikatury rozumí jakékoli jednání pachatele, v důsledku něhož je mu jako povinné osobě v rozporu se zákonem vyměřeno nižší clo, než jaké mělo být vyměřeno a zaplacené, anebo v důsledku něhož k vyměření této povinné platby vůbec nedojde. Ke zkrácení cla může dojít jen do doby, než byla tato povinná platba ve stanovené výši zaplacená. Bylo-li clo správně vyměřeno a zaplacené, nelze ve vztahu k takovému zaplacenému clu již spáchat trestný čin podle § 240 (srov. č. 5/1973 Sb. rozh. tr.). Z hlediska zkrácení cla ve smyslu § 240 tr. zákoníku není proto významné, jaké je další určení vybrané částky. Tomu pak v této trestní věci odpovídalo i původní odborné vyjádření Celního ředitelství Ústí nad Labem ze dne 13. 7. 2009, ve kterém nebylo další určení vybraných částek vůbec specifikováno a přitom v něm již bylo vycházeno z Nařízení rady EHS č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů (č. l. 11991 až

12004 spisu). Nejvyšším státním zástupcem zmiňované rozpočtové určení zkráceného i vybraného cla bylo provedeno až dodatečně ve zprávě ze dne 21. 7. 2010 (č. l. 15152 až 15159 spisu).

Z těchto hledisek je třeba považovat trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku za skutkovou podstatu, která je určena k postihu zkrácení cla v celém rozsahu, a to bez ohledu na jeho další určení. Objektem tohoto trestného činu tak je ochrana zájmu na správném vyměření a výběru cla nejen v té části, ve které je v konečném důsledku příjmem České republiky, ale i v té části, ve které je Česká republika, jež clo vybrala, povinna jej odvést jako příjem do rozpočtu Evropské unie. Z tohoto hlediska je nepochybně trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby § 240 tr. zákoníku ve vztahu k trestnému činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku ustanovením primárním, a proto je jejich jednočinný souběh vyloučen pro poměr subsidiarity.

S ohledem na všechny shora uvedené okolnosti tak Nejvyšší soud považuje za primární ustanovení § 240 tr. zákoníku, neboť pokud se pachatel dopustí zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, je postihován za jednání, kterého se dopustil vůči příslušným orgánům České republiky. V projednávaném případě se obvinění J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch. a M. R. úmyslně dopustili trestně právního jednání vůči českým celním orgánům, které jako prvotní subjekt vybírají clo, jež se až po jejich výběru může stát předmětem podílů na tvorbě vlastních zdrojů rozpočtu Evropské unie. Jak uvedl již nejvyšší státní zástupce, jsou to členské státy, kdo vybírá clo, jimž také náleží jistý podíl z výnosu cla, kdy až poté je jeho větší část oddělena jako zdroj příjmu Evropských společenství. Primárním „výběřčím“ cla je tak Česká republika, vůči níž se pachatelé dopustili trestného činu podle ustanovení § 240 tr. zákoníku. A pokud tím obvinění J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch. a M. R. v důsledku rozpočtového určení neoprávněně zkrátily finanční prostředky, které tvoří příjmy rozpočtu Evropské, nelze přehlédnout, že primárně úmyslně krátili příjem z cla vyměřovaného Českou republikou, která až sekundárně rozděluje tyto příjmy do svého rozpočtu a do rozpočtu Evropských společenství. Přitom postihem za primární trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 tr. zákoníku je nepochybně lépe vystižen daný případ i povaha a závažnost trestného činu (§ 39 odst. 1, 2 tr. zákoníku), a to i vzhledem k tomu, že při tomto posouzení není na jedné straně clo jako jednotná platba dělena podle dalšího rozpočtového určení na platby dvě, což může mít podstatný význam zejména v případech, kdy celková částka jen o málo přesáhla některou z hranic rozsahu zkrácení cla (větší rozsah, značný rozsah a velký rozsah). Na druhé straně hranice trestní odpovědnosti za zkrácení daně, cla, poplatku a podobné povinné platby je zákonodárcem nastavena až od většího rozsahu jejich zkrácení, aby nebyly za tento trestný čin postihovány takové delikty v rozsahu menším. To samozřejmě nebrání při menším rozsahu zkrácení trestnímu postihu za jiný trestný čin, jehož znaky pachatel naplnil, jak již v minulosti judikoval Nejvyšší soud ohledně daní ve vztahu k trestnému činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 125 odst. 1 tr. zák., resp. po 1. 1. 2010 podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2003, sp. zn. [5 Tdo 843/2003](#), publikované pod č. T 653 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu v sešitě č. 2/2004). V tomto rozhodnutí výslovně Nejvyšší soud uvedl, že daňové přiznání spolu s fakturami prokazujícími skutečně zdanitelná plnění lze považovat za doklady (resp. podklady) sloužící ke kontrole hospodaření ve smyslu § 125 odst. 1 tr. zák. (nyní ve smyslu § 254 odst. 1 tr. zákoníku). Podmínky trestní odpovědnosti za trestný čin podle § 125 odst. 1 tr. zák. (nyní podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku) jsou splněny i tehdy, jestliže nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje se týkaly skutečností, jejichž následkem, resp. účinkem bylo zkrácení daně nedosahující většího rozsahu ve smyslu § 148 odst. 1 tr. zák. (nyní § 240 odst. 1 tr. zákoníku), protože následek, resp. účinek u trestného činu podle § 125 odst. 1 tr. zák. (nyní podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku) není vyjádřen žádným kvantitativním hlediskem. Obdobně je tomu nepochybně rovněž u zkrácení cla shora uvedeným způsobem, a proto ani nic nebrání, pokud by rozsah zkrácení cla nedosáhl většího rozsahu a přitom jednání obviněných naplnilo znaky trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku (dříve trestného činu podle § 129a tr. zák.), aby bylo takové

jednání směřující ke krácení finančních prostředků, které tvoří příjmy souhrnného rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem, a to konkrétně cla, jako takového příjmu, postiženo jako trestný čin poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 odst. 2 tr. zákoníku (dříve podle § 129a odst. 2 tr. zák.), neboť následek, resp. účinek u tohoto trestného činu není vyjádřen žádným kvantitativním hlediskem.

Ustanovení o trestném činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku je tak ve vztahu k § 240 tr. zákoníku ustanovením subsidiárním, a proto se trestných činů podle obou ustanovení obvinění J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch. a M. R. nemohli dopustit v jednočinném souběhu. Postih za trestný čin poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 tr. zákoníku se tak při naplnění jeho znaků uplatní jen v případech, na který nedopadá primární ustanovení § 240 tr. zákoníku.

Pokud pak jde o právní posouzení bodu II., postupovaly oba nižší soudy v souladu s § 2 odst. 1, 4 tr. zákoníku, neboť postih podle § 261 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku oproti § 124 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zák. není příznivější, neboť obviněným byl ukládán trest odnětí svobody ve stejné sazbě na jeden rok až pět let a nikoli peněžitý trest, který sice uvádí ustanovení § 261 odst. 2 tr. zákoníku vedle trestu odnětí svobody, přičemž ani nelze přehlédnout obecné ustanovení § 53 odst. 1 tr. zák., podle kterého lze uložit peněžitý trest, jestliže pachatel úmyslnou trestnou činností získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, jako tomu bylo v posuzovaném případě. Není tedy ani z tohoto hlediska pozdější právní úprava podle § 261 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku příznivější, zvláště když je třeba konkrétní činy obviněných podřadit nejprve pod souhrn trestně právních norem, které byly v účinnosti v době spáchání činu, a poté pod souhrn norem podle pozdějšího zákona, aby po tomto komplexním posouzení bylo možno posoudit, který z těchto zákonů je příznivější (srov. č. 73/1951, č. 19/1962, č. 1/2011-I. a č. 48/2011 Sb. rozh. tr.).

Z těchto důvodů Nejvyšší soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 8. 2011, sp. zn. 3 To 36/2011, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 9. 2010, sp. zn. 48 T 3/2009, nevykazuje takové vady, pro které by jej bylo nutno z některého důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g), h) tr. ř. zrušit. Soud prvního stupně jako soud nalézací objasnil a posoudil všechny skutečnosti rozhodné z hlediska skutkového zjištění i právního posouzení, které posléze náležitě přezkoumal i soud druhého stupně, jako soud odvolací, který po náležitém přezkoumání odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem a obviněných J. H., Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch., Pa. K., Č. K., M. R. a R. H., podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. ohledně obviněného J. H. a podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. u obviněných Ing. D. P. Q., P. K., L. Ch., Pa. K., M. R. a R. H. napadený rozsudek nalézacího soudu v celém výroku o trestu zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu sám o trestech jim uložených rozhodl způsobem shora uvedeným, přičemž se současně bez pochybností a logicky vypořádal se všemi relevantními námitkami obviněných a státní zástupkyně uplatněnými v rámci odvolacího řízení.

Z obsahu dovolání a po porovnání námitek v nich uvedených s námitkami uplatněnými v odvoláních, jakož i s přihlédnutím k tomu, jakým způsobem se s nimi vypořádal odvolací soud, je patrné, že rozhodnutí dovoláním napadené a řízení jemu předcházející netrpí právně relevantními vadami. Z těchto důvodů je třeba jednoznačně dospět k závěru, že jde v případě obviněných J. H., Ing. D. P. Q., L. Ch. a nejvyššího státního zástupce o dovolání zjevně neopodstatněná, a proto je Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl. Své rozhodnutí přitom učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání.